



Varningssystem Narkotika (VSN)

Varningssystem Narkotika (VSN) är ett nationellt informations- och varningssystem som underlättar informationsutbyte mellan nationella myndigheter, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Det övergripande målet med VSN är att förebygga dödsfall och skador orsakade av narkotika.

Inrättandet av VSN är en av flera åtgärder i Folkhälsomyndighetens arbete för att motverka narkotikarelaterad dödlighet.

VSN utgörs av en webbportal där relevanta aktörer kan dela information och kunskap med varandra. VSN-nätverket består av yrkespersoner med arbetsuppgifter som på olika sätt är kopplade till narkotika. Yrkespersonerna finns inom kommuner, regioner och myndigheter och arbetar antingen direkt med personer som använder narkotika eller har en strategisk/analytisk/utredande roll inom narkotikaområdet. Inom kommunerna är det framförallt verksamheter inom socialtjänst och i regionerna kan det bland annat röra sig om sprutbytesverksamheter, beroendemottagningar och LARO-mottagningar.

Folkhälsomyndighetens roll är att samordna VSN-arbetet samt förvalta och utveckla webbportalen.

Varför ett varningssystem för narkotika?

Målet med VSN är att motverka narkotikarelaterad dödlighet. Genom VSN kan relevanta aktörer nås av samma information samtidigt om t.ex. nya substanser eller förändrade droganvändningsmönster. Detta kan öka förutsättningarna att i ett tidigt skede upptäcka risker som kan leda skador och dödsfall orsakade av narkotika. VSN-nätverkets medlemmar kan använda nätverket och dess webbportal till att identifiera och bedöma vilken information som bör nå ut till andra målgrupper. Det kan handla om specifika och brådskande varningar om t.ex. nya hälsofarliga substanser.

Informationen som delas inom VSN kan exempelvis bidra till:

- ökad vaksamhet inom vissa geografiska områden eller för vissa utsatta grupper
- att man genomför konkreta åtgärder inom olika verksamheter
- att aktörer som möter personer som använder narkotika kan föra vidare information om risker
- att verksamheter kan inta höjd beredskap vid behov
- att förbättra förutsättningarna för gemensamma insatser och ökat samarbete.

Arbetet i VSN kan också fungera som stöd för ett generellt hälsofrämjande och narkotikaförebyggande arbete.

Vilken information delas i VSN?

Informationen i webbportalen kan exempelvis handla om nya substanser, hälsofarliga substanser och förändrade droganvändningsmönster i samhället. I VSN kan man dela både information som är brådskande och icke-brådskande. Det är den som delar informationen som graderar hur brådskande den är.

Inga uppgifter som är skyddade av sekretess, eller som på annat sätt gör det möjligt att identifiera enskilda individer, får förekomma i VSN.

Figur 1. Exempel på information som kan delas är när Tullverket eller Polismyndigheten gör beslag av narkotika med ovanligt hög koncentration eller som är kontaminerad och därmed ökar risken för överdoser.



Vad är bakgrunden till VSN?

I juni 2021 fick Folkhälsomyndigheten regeringens uppdrag att implementera ett nationellt varningssystem.

Det regeringsuppdraget föregicks av ett pilotprojekt som genomfördes under 2019 och 2020. I pilotprojektet utvecklade och testade Folkhälsomyndigheten VSN-nätverkets webbportal tillsammans med representanter från nio myndigheter, fem regioner och sju kommuner.

Genom att implementera VSN på nationell nivå kan informationsutbytet växa och få större geografisk täckning. Genom ett utökat användande av webbportalen kan vi på sikt avgöra dess effektivitet och fortsatta relevans som åtgärd för att motverka narkotikarelaterad dödlighet.

Frågor?

Kontakta gärna Varningssystem Narkotika vid frågor eller funderingar: vsn@folkhalsomyndigheten.se